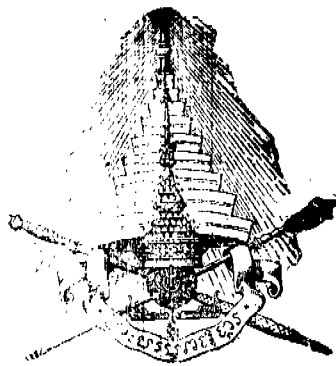

ราชกิจจานุเบกษา

กม.เทพมทานคนในพระบรมมหาราชวัง

เล่ม ๒๕ ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๔ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ หน้า ๓๒๘

ประกาศให้ **ใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม**

กับพระราชบัญญัติการพิจารณาความแพ่ง

รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทร มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ พระจุลจอม

เกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า พระธรรมนูญศาลต่าง ๆ ทั้งในกรุงเทพฯ และหัวเมือง กับพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้อยู่ในศาลต่าง ๆ ทั่วราชอาณาจักร ได้แก้ไขเพิ่มเติม ให้สมควรแก่การปกครอง เพราะฉะนั้น กฎหมายในเรื่องอำนาจศาลต่าง ๆ แต่วิธีพิจารณา จึงได้กระจัดวางอยู่ภายใต้แห่ง บัญชีทรงพระราชดำริเห็น ว่า ควรจะรวบรวมเข้าเป็นหมวดหมู่ เพื่อให้สะดวกแก่การพิจารณาคดีทั้งปวงยิ่งขึ้น จึงทรงพระกรุณา

โรงพิมพ์บำรุงกุศลกิจ

โปรดเกล้าฯ ให้ตราพระธรรมนูญศาลยุติธรรม
 แต่พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่งไว้คัก
 ไปดังนี้ แต่กฎหมายบทใดที่เกี่ยวกับอำนาจ
 ศาลต่าง ๆ แต่วิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งได้
 ประกาศมาแล้วก่อน บทใดมีข้อความขัดขวาง
 ต่อพระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเลิกเสียทั้งสิ้น
 ตั้งแต่วันที่ได้อำนาจใช้พระราชบัญญัตินี้สืบไป
 ประกาศมาณวันที่ ๑ มิถุนายน รัตน
 โกสินทร์ ศก ๑๒๗ เป็นวันที่ ๑๔๔๔๗ ในรัชกาล
 รัชสมัยนี้

พระธรรมนูญศาลยุติธรรม

รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

หมวดที่ ๑

ว่าด้วยศาลยุติธรรม

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ ให้เรียกว่า
 พระธรรมนูญศาลยุติธรรม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗
 ให้ใช้ได้แต่ในส่วนศาลที่ได้บ่งนามไว้ในพระ
 ราชบัญญัติ

มาตรา ๒ ในกระทรวงยุติธรรมให้มีเสนา
 บัติเป็นประธาน เพื่อจะได้บังคับดูแลแก้ไขการ
 ราชของในคดีแต่รับผิดชอบให้การพิจารณาแต่
 พินิจพิจารณาเป็นไปโดยสะดวกและเป็นยุติธรรม มีหน้า
 ที่แพนทหนึ่งต่างหาก จาก การ พิจารณาแต่

พิพากษาคดีนั้น แต่ให้มีเจ้าพนักงานสำหรับ
 กระทรวง ตามสมควร แต่การที่จะตั้งหรือ
 จะเลิกนั้นจะเปลี่ยนผู้พิพากษาศาลยุติธรรม เป็น
 หน้าที่ของเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม จะต้อง
 นำขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณา

มาตรา ๓ สรรพคดีทั้งปวง ซึ่ง ตาม กฎหมาย
 เดิมได้ พิจารณาอยู่ใน กระทรวง ต่าง ๆ แต่มีชื่อ
 ศาลต่าง ๆ คือ ศาล นคร บาง ๑ ศาล แพ่ง
 เกษม ๑ ศาล แพ่ง กวาง ๑ ศาล อาญา นอก ๑
 ศาล อุทธรณ์ กรม มหาดไทย ๑ ศาล กรม นา ๑
 ศาล กรม ท้าซ้าย ๑ ศาล กรม ท้าขวา ๑ ศาล
 คดีต่าง ประเทศ ๑ ศาล ราช ตระกูล ๑ ศาล
 มรฎก ๑ ศาล สรรพากร ๑ ศาล ขบวนการ ๑
 รวมทั้ง ศาล ฎีกาด้วย เป็น ๑๕ ศาล กับ ศาล
 ฝ่าย พระราชวัง บวร ที่ ตั้ง อยู่ใน กรุง เทพ ๖ ได้
 พิจารณา คดี ทั้ง ปวง แต่ ขึ้น อยู่ แก่ อธิบดี กรม
 ต่าง ๆ นั้น ให้ ยก คดี เหล่า นั้น กับ ผู้ พิจารณา
 ตระดาการ ใน กระทรวง แต่ ศาล ทั้ง ปวง มารวม
 ยัง ศาล สติยศ ยุติธรรม ที่ ได้ ตั้ง ขึ้น เป็น กระทรวง
 ใน อยู่ ได้ บังคับ บัญชา เป็น แห่ง เดียว กัน

มาตรา ๔ ศาลทั้งปวง ซึ่ง ตาม ขรรมนิยม
 เดิม มี ชื่อ ต่าง ๆ ตั้ง ที่ ว่า ได้ ใน มาตรา ๓ นั้น
 ให้ ยก เลิก เสีย คง ให้ แบ่ง ศาล ทั้ง ปวง เป็น ศาล
 ฎีกา แพนท ๑ รับผิด ชอบ ตัก พระบาท สมเด็จ